

Guia docent de l'assignatura "Funcions cognitives superiors: pensament" 2011/2012

Codi: 101714

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	828 Graduat en Logopèdia	OT	0	0

Contacte

Nom : Joaquín Timoteo Limonero García

Email : Joaquin.Limonero@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits però va bé tenir coneixements d'anglès a nivell de lectura i haver aprovat l'assignatura "Introducció a la metodologia científica i als processos psicològics" de primer curs.

Objectius i contextualització

Aquesta assignatura aprofundeix sobre el coneixement d'una de les funcions cognitives més importants com és el pensament humà i la influència que aquest pot tenir sobre el llenguatge tant en situacions quotidianes com en situacions especials (estrès, accidents, malalties, etc.). Així mateix, es presenten procediments de potenciació cognitiva i els seus potencials efectes en la reeducació de logopèdia.

D'aquesta manera, en finalitzar l'assignatura l'estudiant hauria de ser capaç de:

- Conèixer i descriure els principals processos implicats en el pensament.
- Identificar i analitzar els efectes dels factors emocionals i racionals en els processos de raonament i presa de decisions.
- Conèixer els efectes de determinades malalties o accidents en els processos de pensament i la seva influència en el llenguatge.
- Descriure i aplicar diferents estratègies per potenciar les funcions cognitives.
- Interpretar de manera crítica els resultats de les investigacions sobre els processos implicats en el pensament i la seva influència en el llenguatge.

Competències i resultats d'aprenentatge

1439:E01 - Integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals.

1439:E01.30 - Descriure els principals processos i sistemes implicats en la memòria i en el pensament.

1439:E01.31 - Descriure els diferents processos de raonament implicats en el pensament.

1439:E01.32 - Relacionar els factors emocionals i racionals amb els processos de raonament i presa de decisions.

1439:E01.33 - Explicar els efectes de determinades malalties o traumatismes cranioencefàlics en els

processos de memòria i pensament.

1439:E01.34 - Descriure i aplicar diferents estratègies per potenciar les funcions cognitives.

1439:E04 - Demostrar que es comprenen i s'empren correctament la terminologia i la metodologia pròpies de la recerca logopèdica.

1439:E04.10 - Plantejar dissenys adequats per a les pràctiques sobre els diferents processos i fenòmens implicats en la memòria i el pensament.

1439:E04.11 - Elaborar i redactar informes a partir dels resultats obtinguts en experiments sobre pensament i sobre memòria.

1439:E04.12 - Emprar correctament la terminologia i la metodologia pròpies de la recerca sobre les funcions cognitives superiors en l'àmbit de la logopèdia.

1439:E07 - Utilitzar les tècniques i els instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les al conjunt de la informació.

1439:E07.14 - Descriure les principals tècniques i instruments d'avaluació del pensament i de la memòria

1439:E07.15 - Interpretar de manera crítica els resultats de les avaluacions fetes relacionant-les amb les alteracions del pensament i la memòria i els seus efectes sobre el llenguatge.

1439:E17 - Valorar les produccions científiques que sostenen el desenvolupament professional del logopeda.

1439:E17.10 - Interpretar de manera crítica els resultats de les recerques sobre els processos implicats en el pensament i en la memòria.

1439:T01 - Analitzar i sintetitzar informació.

1439:T01.00 - Analitzar i sintetitzar informació.

1439:T02 - Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.

1439:T02.00 - Organitzar i planificar amb l'objectiu d'establir un pla per desenvolupar en un període establert.

1439:T05 - Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.

1439:T05.00 - Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.

1439:T07 - Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.

1439:T07.00 - Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.

Continguts

Aspectes conceptuals i metodològics del pensament. Adquisició i desenvolupament de funcions cognitives al llarg del cicle vital. Funcions cognitives en situacions específiques: Solució de problemes i presa de decisions en situacions d'incertesa. Efecte dels estats d'ànim positiu i negatiu sobre les funcions cognitives. Alteracions cognitives: alteracions del pensament en malalties cerebrals i traumatismes cranioencefàlics. Potenciació cognitiva en reeducació logopèdica: facilitació del pensament, creativitat i estimulació cognitiva.

- Tema 1: Aspectes conceptuals i metodològics del pensament. Tipus de pensament. Adquisició i desenvolupament de funcions cognitives (pensament) al llarg del cicle vital.

- Tema 2. Funcions cognitives en situacions específiques.

- Solució de problemes i presa de decisions en situacions d'incertesa (conflictes motivacionals, situacions d'estrès).
- Efecte dels estats d'ànim positiu i negatiu sobre les funcions cognitives.
- Malalties cerebrals: accidents cerebrovasculars, Alzheimer, Accidents, traumatismes cranioencefàlics.

- Tema 3. Potenciació cognitiva: Facilitació del pensament. Creativitat. Estimulació cognitiva i reeducació.

Metodologia

ACTIVITAT DIRIGIDA

- Classes teòriques, pràctiques i seminaris
- Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup
- Classes pràctiques de discussió de conceptes bàsics a través de petits exercicis
- Seminaris de discussió de casos o articles en petits grups
- Tallers de propostes d'intervenció

ACTIVITAT SUPERVISADA

- Tutories
- Tutories de seguiment amb el professor en grup petit
- Redacció i elaboració de treballs
- Tutorització de treballs (individuals o grupals) de forma presencial o virtual

ACTIVITAT AUTÒNOMA

- Cerca, lectura i síntesi de documentació
- Definició d'estratègia de cerca en bases de dades, lectura comprensiva i elaboració de sinopsi del material llegit
- Elaboració d'informes i presentació pública de treballs
- Realització d'informes de pràctiques o individuals o grupals

ESTUDI

- Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	22	0.88	1439:E01.30 , 1439:E01.31 , 1439:E01.32 , 1439:E01.34 , 1439:E04.11 , 1439:E04.12 , 1439:E04.10 , 1439:E01.33
Classes pràctiques	11	0.44	1439:E04.10 , 1439:E04.11 , 1439:E04.12 , 1439:T01.00 , 1439:T05.00 , 1439:T07.00 , 1439:T02.00 , 1439:E17.10 , 1439:E07.15 , 1439:E07.14
Seminaris	3	0.12	1439:E04.12 , 1439:T01.00 , 1439:T02.00 , 1439:T07.00 , 1439:T05.00 , 1439:E17.10
Tipus: Supervisades			
Tutories individualitzades	8	0.32	1439:T01.00 , 1439:T02.00
Tutories seguiment grup	8	0.32	1439:T01.00 , 1439:T02.00
Tipus:			

Autònomes				
Treball autònom	98	3.92	1439:E01.30 , 1439:T07.00 , 1439:T05.00 , 1439:T02.00 , 1439:T01.00 , 1439:E17.10 , 1439:E07.15 , 1439:E07.14 , 1439:E04.12 , 1439:E04.11 , 1439:E04.10 , 1439:E01.34 , 1439:E01.33 , 1439:E01.32 , 1439:E01.31	

Avaluació

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades mitjançant diferents procediments. De cadascun dels procediments s'indica el seu pes aproximat:

- a) Un examen escrit tipus test i / o preguntes obertes: 30%
- b) Informes de treballs de pràctiques: 20%
- c) Presentació oral de treballs 30%
- d) Discussions de les lectures: 10%
- e) Propostes de Tallers d'intervenció: 10%

Esconsiderarà que un estudiant ha superat l'assignatura si en el conjunt de les 5 evidències obté una puntuació igual o superior a 5, i en l'evidència 1 ha tret com a mínim una puntuació de 1,5 sobre 3.

Un estudiant que s'hagi presentat com a mínim dues evidències, es considerarà com a "presentat".

La prova de reevaluació només la podran fer aquells estudiants que tinguin una qualificació d'avaluació continuada major o igual o 4 punts, però inferior a 5. Aquesta prova de reevaluació consistirà en preguntes escrites corresponents a les evidències no superades.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Discussió de lectures	10	0	0.0	1439:E01.32 , 1439:E01.33 , 1439:E04.10 , 1439:E01.34 , 1439:E07.15 , 1439:T01.00 , 1439:T07.00 , 1439:T05.00 , 1439:E17.10 , 1439:E04.12 , 1439:E04.11
Examen	30	0	0.0	1439:E01.30 , 1439:E01.31 , 1439:E01.32 , 1439:E01.34 , 1439:E04.11 , 1439:E07.14 , 1439:E17.10 , 1439:T07.00 , 1439:T01.00 , 1439:E07.15 , 1439:E04.12 , 1439:E04.10 , 1439:E01.33
Informe pràctiques	20	0	0.0	1439:E04.10 , 1439:T01.00 , 1439:T05.00 , 1439:T07.00 , 1439:T02.00 , 1439:E17.10 , 1439:E04.11 , 1439:E04.12
Presentació oral de treballs	30	0	0.0	1439:E01.32 , 1439:E17.10 , 1439:T02.00 , 1439:T07.00 , 1439:T05.00 , 1439:T01.00 , 1439:E07.15 , 1439:E01.33 , 1439:E01.34 , 1439:E04.12 , 1439:E04.11
Proposta taller d'intervenció	10	0	0.0	1439:E01.30 , 1439:E04.12 , 1439:T02.00 , 1439:T05.00 , 1439:E07.14 , 1439:E01.34

Bibliografia

Bàsica:

de Bono, E. (1997). *Aprende a pensar por ti mismo*. Barcelona: Paidós.

Fernández-Castro, J., Pintanel, M. i Chamarro, A. (2005). *Manual de psicología del pensamiento*. Bellaterra: UAB Servei de publicacions.

Fernández-Berrocal, P. i Santamaría, C. (2001) (Eds.). *Manual práctico de psicología del pensamiento*. Barcelona: Ariel.

Mayer, E.E. (1986) *Pensamiento, resolución de problemas y cognición*. Barcelona: Paidós.

Complementària:

Aguado, L. (2005). *Emoción, afecto y motivación*. Madrid: Alianza Editorial.

Ayuso, M. C. (1997). *Razonamiento y racionalidad*. Barcelona: Paidós.

Carretero, M., Almaraz, J. i Fernández-Berrocal, P. (1995). *Razonamiento y comprensión*. Madrid: Paidós.

Carretero, M i García-Madruga, J. A. (1989). *Lecturas de psicología del pensamiento. Razonamiento, solución de problemas y desarrollo cognitivo*. Madrid: Alianza.

Garnham, A. i Oakill, J. (1994). *Thinking and reasoning*. Traducció: *Manual de Psicología del Pensamiento*. Madrid: Paidós, 1996.

Junqué, C., Bruna, O., Mataró, M. (1998). *Traumatismos craneoencefálicos. Un enfoque desde la Neuropsicología y la Logopedia*. Barcelona: Elsevier-Masson.

Kaufman, J.C. y Baer, J. (2005). *Creativity across domains: faces of the muse*. Mahwah, New Jersey : Lawrence Erlbaum

Morrison, V. i Bennet, P. (2008). *Psicología de la Salud*. Madrid: Pearson.

Pozo, J.I.(1989) *Teorías cognitivas del aprendizaje*. Madrid: Morata.